

und achtzig VARĀH. BRH. S. 32, 31. 7, 13. 53, 13. 54, 85. SŪBJAS. 1, 52, 2, 58. 3, 19. प्रभ० in Conjunction stehend mit VARĀH. BRH. S. 21, 31. 103, 6. महामिन्द्राभिष्टवसंयुतम् so v. a. enthaltend R. GORR. 1, 64, 19. प्रैष्य० (नामन्) so v. a. Bezug habend auf M. 2, 32. महं चाडुपयसंयुतम् 7, 58. क्रोधात्मनि संयुतम् (संश्रितम् ed. SCHL.) so v. a. gerichtet gegen R. GORR. 2, 9, 7. संयुत ŚĪV. 5, 33 fehlerhaft für संयत, wie MBa. 3, 16781 gelosen wird. — Vgl. संयाव. — desid. s. संयुषुषु.

3. यु, युयैति, angeblich युयुधि neben युयोधि P. 3, 4, 88, Sch. (वि)यूयात्, युयैवत्, युयैवत्, युयवन्, (वि)युव, युवते, युवत्त, (वि)यवत्त, युयैत्, अयावि, यावीस्, यूषम्, यौषत्, योषति, यौषुम्, यौष्टम्, यौस् 2. sg.; infin. यौतवे, यौतवै, यौतोस्. 1) fernhalten, trennen von; bewahren vor (abl.); verwehren, vor-enthalten; abwehren (mit acc.): युयोध्यस्मद्दूषासि RV. 2, 6, 4, 29, 2. युयोध्यस्मद्दूषारुणमेनः 189, 1. युयोते नो अन्नपत्यानि गतौ: 3, 54, 15. द्वेषासि युयुते सूर्यादाधि 6, 59, 8. 7, 34, 13. 56, 9. 71, 1. 2. 8, 18, 5. 8. युयोतना नो अरुसः 10. 11. 31, 16. 60, 15. न तमेमे अरातयो मते युवत्त रायः 4. यस्य नू चिदेद्व इशे योतौ: 6, 18, 11. विश्वा अमीती रपता युयोधि 2, 33, 3. ÇĀT. Ba. 6, 8, 2, 9. med.: मा नः सूर्यस्य संदशौ युयोधा: RV. 2, 33, 1. मार्किष्टे रूतिमेद्वो युयोत 8, 60, 8. अयाव्यन्याधा द्वेषासि VS. 28, 15; vgl. TBa. 3, 6, 12, 1. NĪR. 9, 42. इराया यूयते 10, 39. युत getrennt, = पृथक् H. a. n. 2, 188. = पृथग्भूत (so ist zu lesen st. ऽपृ०) MED. t. 48. KĀR. 7, 2, 13. तं वत्सा उपे तिष्ठत्येकशीर्षापो युता (könnte auch zu 2. यु gehören) दश AV. 13, 4, 6. Dieses ist das यु अमिअपो DĀTUP. 24, 23. — 2) sich fernhalten, getrennt bleiben, — werden: गमत्स शिप्री न स यौषत् RV. 8, 1, 27. 33, 9. मा ते युयाम संदशः AV. 7, 68, 3. स दत्तान्मा यूषम् 6, 123, 4. न राष्ट्रान् तस्यै विशो युवते या ऽयुते ददाति ÇĀKḤ. Çr. 15, 16, 17.

— caus. पर्वयति und यार्वयति (vgl. AV. PRĀT. 4, 92) trennen, fernhalten u. s. w.: संस्थावांना पवयसि त्वमेक इत् RV. 8, 37, 4. 1, 3, 10. यावया दिव्येभ्यः 6, 46, 9. 12. उत मा सामाद्यवयन्निर्दवः 8, 48, 5. 10, 102, 3. 127, 6. 132, 5. ब्रह्मद्विषः सूर्याद्यवयस्व 5, 42, 9. AV. 1, 2, 3. 5, 22, 6. 7, 63, 1. VS. 3, 26. ÇĀT. Ba. 13, 8, 2, 13. यार्वयते (नुगुप्तायाम्) DĀTUP. 33, 36.

— intens. sich zurückziehen, zurückweisen; klaffen: योश्चिदस्यामवो अरुः स्वनादयोषवीद्वियसा वरुं इन्द्र ते RV. 1, 52, 10. नृदे व अर्दतीना नृदे योयवतीनाम् । पतिं वा अग्र्यानां धेनुनामिषुद्यसि aestuantium, recedentium 8, 38, 2. न यस्याः पारं दृशे न योयवत् kein Ende —, keine Lücke habend AV. 19, 47, 2. — Vgl. यवयावन्.

— अयु besettigen: अयु स्वसारं सनुतयुयोति RV. 1, 92, 11. 5, 87, 8. 8, 11, 3. 9. 104, 6.

— अयु abtrennen: अयुयवती NĪR. 4, 11. — caus. fernhalten NĪR. 9, 42.

— निस् besettigen: नियुवापो अशस्ती: RV. 4, 48, 2.

— प्र besettigen: नकिष्टे कर्मणा नशत्र प्र यौषत् RV. 8, 31, 17. partic. प्रयुत nach den Comm. getrennt, zerstreut; wohl besser abwesend, zerstreut so v. a. achtlos, sorglos (मनसा प्रयुतः). MAH. zu VS. 11, 75 erklärt अयुयवाम् durch अयुप्रयुतम् und für अयुयुत RV. 7, 100, 2 würde achtlos passen. Man vgl. ausserdem प्रयुति, अयुयवन् und युक्त् mit प्र. धेनुं चरतीं प्रयुतामगोपाम् RV. 3, 87, 1. 53, 4. अकिं प्रयुतं शयानम् 5, 32, 2. — Vgl. प्रयोतर.

— वि 1) sich trennen, — scheiden: न मू इन्द्रेणा सृष्ट्यं वि यौषत् RV. 2, 18, 8. मा वि यौष्टम् 10, 83, 12. AV. 3, 30, 5. 9, 5, 27. — 2) getrennt wer-

den von, beraubt werden, einer Sache (instr.) verlustig gehen: न स रूया शशमानो वि यौषत् RV. 4, 2, 9. अघा स वीरैर्दशभिर्वि यूया: (vgl. P. 3, 1, 85, KĀR., Sch.) 7, 104, 15. 10, 61, 12. रायस्पोषेण VS. 4, 22. गावो वृत्सैर्वियुता: RV. 5, 30, 10. स्वन्नैर्वियुतः VARĀH. BRH. S. 104, 39. मृगाङ्कदत्तवियुत KATHĀS. 73, 18. कात्तामुखश्रीवियुत privatus RAGH. 16, 20. वियुत vermindert, wovon abgezogen worden ist SŪBJAS. 2, 58. nicht in Conjunction stehend mit — (im comp. vorangehend) VARĀH. BRH. S. 100, 2. Dieses zu युत und संयुत verbunden im Gegensatz stehende वियुत könnte eben so gut zu 2. यु gezogen werden. — 3) ablösen von, bringen um (instr.): नू चिद्यया नः सख्या वियोषत् RV. 4, 16, 21. मा नो वि यौष्ट सख्या 8, 73, 1. मा नो वि यौः सख्या विद्धि तस्यै नः 2, 32, 2. मार्किर्न रूना सख्या वि यौषु: 10, 23, 7. In sämtlichen Stellen könnte सख्या mit den Comm. als acc. pl. gefasst werden, jedoch spricht तस्य 2, 32, 2 für sg. के मे मर्यकं वि यवत्त गोभिः 5, 2, 5. वि तं युयोत शवसा व्योनासा वि युष्माकाभिन्नतिभिः 1, 39, 8. — 4) scheiden, auseinanderbringen: को दपेती वि यूयात् RV. 10, 93, 12. spreiten, zerstreuen: यथा दात्यनुपूर्वं वियुयै (vgl. P. 6, 4, 58) 10, 131, 2. न विष्वञ्च वियुयात्प्रस्तरम् TS. 2, 6, 3, 4. öffnen: वि कोशं मध्यमं युव RV. 9, 108, 9.

4. यु (von 1. या) adj. fahrend: न योर्हृपब्दिदृश्यैः प्रूपवे रयस्य कञ्चन । यदमे यासि हृत्पम् RV. 1, 74, 7. nach ŚĪV. flüchtig oder in's Unglück rennend: स्वैः य एवं रिरीषीष्ट युर्ननः 8, 18, 13. wo wir ह्युर्ननः vermuthen nach 14 und 15. Etwa so v. a. Zugthier: हा यू ÇĀT. Ba. 3, 7, 4, 10 entsprechend dem अस्सूरै.

युक्त 1) partic. adj. s. u. 1. युञ्. — 2) m. N. pr. eines Sohnes des Manu Raivata HARIV. 433. eines der 7 Weisen unter Manu Bhautja 492. — 3) f. आ eine best. Pflanze, vulgo एलानी RATNAM. im ÇKDa.; vgl. युक्तरसा. — 4) n. a) Gespann ÇĀT. Ba. 6, 7, 4, 8. 12, 4, 1, 2. — b) a measure of four cubits WILSON nach MED.; fehlerhaft für युत.

युक्तकारिन् (युक्त + का०) adj. Angemessenes thugend, auf passende Weise zu Werke gehend KĪM. NĪRIS. 4, 21. NĀGĀN. 12, 14.

युक्तकृत् adj. dass. BUĀG. P. 3, 12, 31.

युक्तग्रावन् (युक्त + ग्रा०) adj. der die Soma-Steine zur Hand genommen —, in Thätigkeit gesetzt hat RV. 2, 12, 6. 3, 4, 9. 5, 37, 2. AV. 9, 6, 27. TS. 5, 3, 6, 1.

युक्तव (von युक्त) n. 1) das Verwendetsein: पात्राणाम् KĪRIS. Çr. 25, 13. 45. das Beschäftigtsein 4, 9, 9. 12, 1, 9. — 2) Angemessenheit: अ० VEDĀNTAS. (Allah.) No. 103.

युक्तरूपः (युक्त + रू०) adj. Strafe anwendend; gerecht strafend R. 3, 70, 12. KĪM. NĪRIS. 14, 12. 16. Spr. 474. Davon nom. abstr. ०ता RAGH. 4, 8.

युक्तमनस् (युक्त + म०) adj. angespannten Geistes, aufmerksam ÇĀT. Ba. 11, 3, 7, 1.

युक्तरथ (युक्त + रथ) 1) m. Bez. eines reinigenden Klysters SUÇR. 2, 198, 4. seine Zusammensetzung 227, 16. angeblich so genannt, weil es noch zulässig ist, wenn der Wagen schon bespannt oder das Reitthier gesattelt ist 228, 20. — 2) n. Bez. eines Wunderelixirs SUÇR. 2, 162, 16. 18. 163, 3.

युक्तरसा (युक्त + रस) f. eine best. Pflanze, vulgo एलानी AK. 2, 4, 5, 5; vgl. युक्ता.